

Brusel 12. června 2025
(OR. en)

7819/25

Interinstitucionální spis:
2021/0213 (CNS)

FISC 93
ECOFIN 401
ENER 97
ENV 240
CLIMA 102

POZNÁMKA K BODU „I/A“

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Revize směrnice o zdanění energie – zpráva o pokroku

Zpráva o pokroku uvedená v příloze této poznámky představuje názory předsednictví na současný stav a pokrok dosažený při posuzování výše uvedeného návrhu v první polovině roku 2025.

Výbor stálých zástupců se vyzývá, aby vzal na vědomí zprávu předsednictví o pokroku uvedenou v příloze této poznámky a předal ji Radě.

Rada pro hospodářské a finanční věci se vyzývá, aby v rámci bodů „A“ pořadu jednání některého z nadcházejících zasedání vzala na vědomí zprávu předsednictví o pokroku ve znění uvedeném v příloze této poznámky.

Revize směrnice o zdanění energie

Zpráva předsednictví o pokroku

I. ÚVOD

1. Dne 14. července 2021 předložila Komise návrh směrnice Rady, kterou se mění struktura rámcových předpisů Unie o zdanění energetických produktů a elektřiny (přepracované znění)¹ (dále jen „návrh směrnice o zdanění energie“).
2. Návrh směrnice o zdanění energie je součástí balíčku „Fit for 55“², jehož cílem je naplnit ambiciózní cíle EU usilující o snížení emisí do roku 2030 alespoň o 55 % oproti úrovním z roku 1990 a o dosažení klimatické neutrality do roku 2050. Tento balíček sestává ze souboru vzájemně provázaných návrhů, které všechny usilují o dosažení stejného cíle: zajistit spravedlivou, konkurenceschopnou a ekologickou transformaci do roku 2030 a v dalších letech. Pokrývá celou řadu oblastí politiky a hospodářských odvětví: klima, energetiku a paliva, dopravu, budovy, využívání půdy a lesnictví.
3. Návrh směrnice o zdanění energie sleduje tyto cíle:
 - a) stanovit přizpůsobený rámec, který umožní přispět k cílům EU pro rok 2030 a k dosažení klimatické neutrality do roku 2050 v souvislosti se Zelenou dohodou pro Evropu. Jednalo by se o sladění zdanění energetických produktů a elektřiny s politikami EU v oblasti energetiky, životního prostředí a klimatu, což by přispělo k úsilí EU o snížení emisí;
 - b) vytvořit rámec, který ochrání a zlepší vnitřní trh EU, a to tak, že se aktualizuje rozsah zdanitelných energetických produktů a struktura sazeb a zároveň se racionalizuje využívání daňových výjimek a snížení daní, která využívají členské státy, a
 - c) zachovat schopnost vytvářet příjmy pro rozpočty členských států.

¹ Dokument ST 10872/21.

² Dokument ST 10849/21.

4. Podle názoru Komise by těchto cílů bylo dosaženo přechodem od zdanění založeného na objemu ke zdanění na základě energetického obsahu, zavedením žebříčku sazeb podle jejich environmentální výkonnosti a omezením pobídek pro využívání fosilních paliv. Podle uvedeného žebříčku by byla konvenční fosilní paliva, jako je plynový olej a motorový benzin, zdaněna nejvyšší sazbou a elektřina nejnižší sazbou.
5. Evropský hospodářský a sociální výbor přijal stanovisko dne 20. ledna 2022³ a Evropský výbor regionů dne 27. dubna 2022⁴. Evropský parlament zatím stanovisko nezaujal.

II. AKTUÁLNÍ STAV JEDNÁNÍ V RÁMCI RADY

6. Analýza návrhu směrnice o zdanění energie byla zahájena v rámci Pracovní skupiny pro daňové otázky (nepřímé zdanění – spotřební daně / zdanění energie) v září 2021. Návrh také několikrát projednávala Pracovní skupina pro daňové otázky (vysoká úroveň).
7. Dne 7. prosince 2021 vzala Rada pro hospodářské a finanční věci (ECOFIN) na vědomí zprávu předsednictví o pokroku ohledně návrhů v rámci balíčku Fit for 55, která se vztahovala také na návrh směrnice o zdanění energie⁵. Dne 17. června 2022 vzala Rada ECOFIN na vědomí zprávu předsednictví o pokroku ohledně návrhu směrnice o zdanění energie⁶. Dne 6. prosince 2022 uspořádala Rada ECOFIN o návrhu směrnice o zdanění energie politickou rozpravu⁷ a vydala politické pokyny ohledně dalšího postupu. Ministři obecně podpořili pružnější přístup předsednictví a požádali o nalezení řešení otevřených otázek.
8. Dne 10. prosince 2024 uspořádala Rada ECOFIN o návrhu směrnice o zdanění energie politickou rozpravu⁸ a poskytla politické pokyny.
9. S ohledem na politické pokyny dále probíhala technická analýza v přípravných orgánech Rady.

³ Dokument ST 5615/22.

⁴ Dokument ST 7822/25.

⁵ Dokument ST 14574/21.

⁶ Dokument ST 9874/22.

⁷ Dokument ST 14736/22.

⁸ Dokument ST 16174/24 REV 1.

III. POKROK DOSAŽENÝ V PRVNÍ POLOVINĚ ROKU 2025

10. Polské předsednictví navázalo na pokrok dosažený předchozími předsednictvími a v práci na revizi směrnice o zdanění energie pokračovalo. Návrh byl analyzován na zasedáních Pracovní skupiny pro daňové otázky ve dnech 30. ledna, 1. dubna a 20. května 2025.
11. V první polovině roku 2025 vypracovalo předsednictví na základě jednání na zasedáních pracovní skupiny tři úplná kompromisní znění a nejnovější kompromisní znění bylo předloženo Pracovní skupině pro daňové otázky dne 20. května⁹. Předsednictví dále představilo své analýzy konkrétních ustanovení ve vysvětlujících poznámkách, což usnadnilo jednání a pomohlo dosáhnout pokroku při řešení nevyřešených otázek.
12. Jedním z diskutovaných témat byl způsob, jak dosáhnout společného cíle, aby si průmyslová odvětví v EU zachovala konkurenceschopnost v měnícím se globálním kontextu, a jakou úlohu by v tom mohlo hrát zdanění energie. Komise představila aspekty zdanění energie ve svých sděleních „Sdělení o Dohodě o čistém průmyslu: společný plán konkurenceschopnosti a dekarbonizace“¹⁰, „Akční plán pro cenově dostupnou energii – odhalení skutečné hodnoty energetické unie s cílem zajistit cenově dostupnější, účinnější a čistší energii pro všechny Evropany“¹¹, „Kompas konkurenceschopnosti pro EU“¹² a „Evropský akční plán pro ocel a kovy“¹³. S ohledem na tato sdělení se předsednictví domnívá, že energeticky náročná odvětví, jako jsou mineralogické a metalurgické procesy, potřebují větší podporu. Podle předsednictví je tudíž odůvodněné umožnit členským státům, aby nadále poskytovaly podporu ve formě vyloučení z oblasti působnosti směrnice.

⁹ Dokument ST 9008/25.

¹⁰ Dokument ST 6515/25.

¹¹ Dokument ST 6601/25.

¹² Dokument ST 5785/25.

¹³ Dokument ST 7288/25.

13. Novým prvkem, který byl zaveden v návrhu směrnice o zdanění energie, je ustanovení o automatické indexaci minimálních úrovní zdanění. Cílem indexace je zabránit postupnému oslabování hospodářského dopadu směrnice o zdanění energie. Předsednictví usnadnilo jednání o opatřeních pro indexaci, zejména o časové základně a stropu indexace.
14. Byly vyjasněny pojmy „jedno použití“ a „odlišné jedno použití“. Vzhledem k tomu, že tyto pojmy vyvolaly pochybnosti ohledně jejich výkladu a oblasti působnosti, zahájilo předsednictví jednání s cílem vyjasnit jejich význam. Některá specifická využití energetických produktů a elektřiny v určitých hospodářských odvětvích, v nichž se energetické produkty nebo elektřina používají, mohou vyžadovat dodatečnou podporu. Členské státy proto mohou na taková specifická použití uplatňovat zvláštní snížené úrovně zdanění (úplné osvobození od spotřebních daní nebo snížené daňové sazby). Tyto případy byly v kompromisním znění označeny jako „odlišné jedno použití“. Na základě této diskuse bylo konstatováno, že pojem „odlišné jedno použití“ je podmnožinou širšího pojmu „jedno použití“. Zároveň se zdálo nezbytné zachovat pojem „jedno použití“, neboť se týká všech případů použití energetických produktů a elektřiny, které spadají do oblasti působnosti směrnice, tj. těch, které nesplňují definici dvojího použití energetických produktů a elektřiny. Pojem „jedno použití“ byl v kompromisním znění zachován, ale diskuze iniciované předsednictvím pomohly dosáhnout pokroku při jeho vyjasnění, aby hospodářské subjekty, správci daně a občané mohli lépe pochopit a vykládat znění budoucí směrnice.

15. Delegace nadnesly otázku malých zařízení, jež spotřebovávají pro vlastní použití elektřinu, kterou tato malá zařízení sama vyrobila z neobnovitelných zdrojů energie, které již byly zdaněny. V současnosti platná směrnice o zdanění energie umožňuje členským státům, jsou-li zdaněny energetické vstupy, osvobodit od daně výrobu elektřiny malých výrobců, pokud je určena pro vlastní použití. Návrh směrnice o zdanění energie zachoval obecný cíl režimu pro malé výrobce; byla však zavedena prahová hodnota pro to, co je definováno jako malé zařízení. Tato prahová hodnota byla zavedena s cílem zaměřit se na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů a zohlednit možnost, že velká zařízení mohou požívat nepřiměřené daňové výhody. To však vedlo k omezení možnosti osvobodit od daně malá zařízení, jež spotřebovávají pro vlastní použití elektřinu, kterou sama vyrábějí z neobnovitelných zdrojů energie, které již byly zdaněny. Z tohoto důvodu předsednictví upravilo příslušná ustanovení kompromisního znění. Díky tomu budou členské státy moci: a) osvobodit od daně výrobu elektřiny pro vlastní použití, pokud vstupní energetické produkty nejsou energetickými produkty podléhajícími dani (větrná a solární energie, energetické využití odpadu atd.). Cílem je zabránit zbytečnému zatížení produkce v případě neprofesionálních nebo velmi malých výrobců a motivovat k rozvoji těchto zařízení; b) osvobodit od daně elektřinu vyrobenou z energetických produktů, které již byly podle směrnice zdaněny. To platí pro případy, kdy je elektřina používána v průmyslových procesech vyrobena výrobcem pro vlastní použití, například ze zemního plynu.
16. Po posouzení žádostí některých delegací se předsednictví rozhodlo vyloučit z oblasti působnosti směrnice veškerý odpad používaný k vytápění. Dodatečná zátěž ve formě spotřební daně by mohla vést ke zvýšení cen služeb poskytovaných společnostmi, které se zabývají sběrem a likvidací odpadu. V důsledku toho by mohlo dojít k nárůstu případů samospalování odpadu jednotlivými subjekty, což by při neexistenci vhodné infrastruktury mohlo vést k většímu znečištění ovzduší škodlivými plyny nebo k úniku uhlíku v důsledku zvýšeného vývozu odpadů do zemí mimo EU. Zachování vyloučení odpadu z oblasti působnosti návrhu směrnice o zdanění energie je proto podle předsednictví odůvodněné.

17. V kompromisním znění byly provedeny některé změny s cílem zajistit právní jistotu a sladit budoucí směrnici o zdanění energie s dalšími příslušnými legislativními akty. Zejména v případě budoucích změn přílohy IX směrnice (EU) 2018/2001 (směrnice o obnovitelných zdrojích energie, RED II) je Komisi svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci za účelem změny přílohy III budoucí směrnice o zdanění energie s cílem uvést ji do souladu s revidovanou verzí směrnice RED II. Požadované změny byly rovněž provedeny v seznamu vstupních surovin pro výrobu „pokročilých biopaliv, biokapalin a bioplynu“ (příloha III kompromisního znění směrnice o zdanění energie).
18. S cílem uvést převodní tabulku výhřevnosti (příloha II kompromisního znění směrnice o zdanění energie) do souladu s kombinovanou nomenklaturou (KN) předsednictví aktualizovalo popisy obsažené ve sloupci „Název produktu“, jakož i některé kódy KN.
19. V dřívější verzi kompromisního znění bylo stanoveno, že Rada může přijmout prováděcí akty za účelem změny kategorie jakéhokoli energetického produktu, pokud jeho kategorie není v souladu s jeho environmentální výkonností. Během diskuse však bylo zdůrazněno, že podle SFEU nelze základní akt obvykle změnit prováděcím aktem. Změna kategorie energetického produktu by mohla být považována za zásadní prvek návrhu směrnice o zdanění energie. Ukázalo se, že právně proveditelnou možností by bylo nahradit zmocnění ustanovením o přezkumu, a předsednictví proto kompromisní znění odpovídajícím způsobem upravilo.
20. Dalších úprav se dočkaly též body odůvodnění, tak aby bylo dosaženo souladu s normativní částí návrhu směrnice o zdanění energie.
21. Delegace zopakovaly své dobře známé postoje k některým dalším otázkám. Předsednictví však diskusi o nich znovu neotvíralo, neboť má za to, že byly zevrubně projednány v předchozích letech a současné znění představuje křehký kompromis.

IV. MOŽNÝ DALŠÍ POSTUP

22. Podle názoru předsednictví představuje současný stav jednání křehkou rovnováhu mezi různými názory delegací a zohledňuje rovněž aspekt konkurenceschopnosti, který nedávno zdůraznilo mnoho delegací. Všechny otázky návrhu směrnice o zdanění energie byly od začátku jednání důkladně projednány a postoje delegací jsou obecně dobře známé, i když některé z nich se vyvíjely.
23. V zájmu sladění postojů delegací však bude zapotřebí další práce. Předsednictví rovněž uznává, že je třeba provést některé technické úpravy a právní přezkum kompromisního znění. Předsednictví konstatuje, že delegace jsou odhodlány pokračovat v práci na základě dosud učiněného pokroku.

V. ZÁVĚR

24. V této souvislosti polské předsednictví vyzývá Radu, aby vzala tuto zprávu na vědomí v zájmu dalšího pokračování jednání na základě pokroku, jehož bylo dosud dosaženo.
-